

Paragraf Tamamlama — Deneme

Akıllı Soru · 22.10.2026 · 10 soru

Türk Dil Kurumunun hazırladığı örneklerde cümleler farklı uzunluklarda kurulsa da eksik bölümün değerlendirilme yöntemi değişmez. Önce cümlenin ne anlatmak istediği, ardından boşluğa gelecek ifadenin kuruluş bakımından uygunluğu göz önünde bulundurulur. ----. Böylece yalnızca kulağa hoş gelen, fakat cümleyle uyuşmayan ifadeler elenebilir.

1. Bu parçada boş bırakılan yere düşüncenin akışına göre aşağıdakilerden hangisi getirilmelidir?

- A) Bu işlemde yalnızca ses benzerliği aranması yeterli kabul edilir.
- B) Bu nedenle boşluk, cümlenin anlamı ve dil bilgisel yapısıyla birlikte değerlendirilmelidir.
- C) Bu yüzden cümlenin önceki bölümü dikkate alınmadan seçim yapılabilir.
- D) Bu yaklaşımda boşluğun metindeki yeri, bütün ölçütlerin yerine geçer.
- E) Bu nedenle anlamdan bağımsız olarak en kısa ifade tercih edilmelidir.

I. Türk Dil Kurumunun örneklerinde boşluğun cümle sonunda bulunabileceği görülür. II. Boş bırakılan bölüm, cümlenin anlam akışıyla ilişkili zorunlu bir parçadır. III. Doğru tamamlama, yalnızca kulağa hoş gelen ifadeyi seçmektir. IV. Getirilecek sözün dil bilgisel düzene uyması gerekir. V. Boşluğun cümlenin ortasında yer alması mümkündür.

2. Numaralanmış cümlelerin hangisinde cümle tamamlama yöntemiyle ilgili yanlışlık vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

Türk Dil Kurumunun açıklamalarında boşluk, metinden gelişigüzel çıkarılmış bir bölüm olarak ele alınmaz. Çünkü boşluğa getirilecek ifade, hem önceki düşüncenin devamını sağlamalı hem de cümlenin kuruluşuyla uyuşmalıdır. Bu yaklaşım, adayın yalnızca anlamca yakın görünen ifadeler arasında seçim yapmasını engeller. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

3. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Cümle tamamlama sorularında anlam bakımından yakın her ifade kabul edilebilir.
- B) Boşluğun tamamlanmasında düşünce bağlantısı kadar dil bilgisel uyum da önem taşır.
- C) Metinden çıkarılan her bölüm, başka bir ifadeyle kolayca karşılanabilir.
- D) Cümlenin kuruluşu, boşluğa getirilecek ifadenin anlamından bağımsızdır.
- E) Kulağa yakın gelen ifadeler, cümlenin akışını her durumda tamamlar.

4. “Bir cümleyi tamamlayan ifade, yalnızca önceki sözle anlam bakımından uyuşmakla kalmamalı; cümlelerin kuruluşunda gereken biçimsel bağlantıyı da sağlamalıdır.” Bu cümlede anlatılmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Tamamlayıcı ifade, anlam ve yapı bakımından cümleye uyum göstermelidir.
- B) Tamamlayıcı ifade, anlam bakımından uygun olsa da yapı bakımından bağımsız kalabilir.
- C) Bir cümlelerin tamamlanmasında biçimsel bağlantı, anlamdan daha belirleyicidir.
- D) Cümle tamamlanırken en uygun ifade, kulağa en hoş gelen ifadedir.
- E) Anlamca uyuşan her ifade, cümlelerin kuruluşuna da kendiliğinden uyar.

Bir metindeki eksiklik, okuyucunun karşısına farklı yerlerde çıkabilir. Başta bulunan eksiklik, okurun konuya hangi çerçeveden gireceğini etkiler; ortadaki eksiklik, iki düşünce arasındaki bağı belirler; sondaki eksiklik ise yargının nasıl sonuçlanacağını yönlendirir. Bu nedenle eksikliğin yeri değişse de metin içindeki işlevi ortadan kalkmaz.

5. Bu parçaya göre aşağıdakilerden hangisi söylenebilir?

- A) Eksikliğin işlevi yalnızca cümlelerin sonunda bulunduğu ortaya çıkar.
- B) Eksikliğin konumu değişse bile metnin kuruluşundaki rolü sürer.
- C) Ortadaki eksiklik, diğer bütün eksikliklerden daha belirleyicidir.
- D) Başlangıçtaki eksiklik, metnin sonucunu bütünüyle önceden belirler.
- E) Eksikliğin yeri, metnin anlamından bağımsız olarak değiştirilebilir.

6. “Bir ifadenin cümleye anlam bakımından yakışması, onun boşluğu dolduracağı anlamına gelmez; cümledeki görev ve kuruluşla da uyuşması gerekir.” Bu cümleden kesin olarak çıkarılabilecek yargı aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamca uygunluk, yapısal uygunlukla desteklenmedikçe yeterli değildir.
- B) Cümle kuruluşu, anlamla uyuşan her ifadeyi kabul eder.
- C) Bir ifadenin anlamca uygunluğu, doğru olduğunu kesinleştirir.
- D) Boşluğu doldururken cümlelerin görevi değil, yalnızca konusu önemlidir.
- E) Yapısal uygunluk, anlam bağlantısı kurulmadan da yeterli olur.

Tamamlama sorularında adayın ilk bakışta anlamca yakın görünen ifadelerle yetinmesi yanıltıcı olabilir. Çünkü bir söz, düşünceyi sürdürüyor gibi görünse bile cümledeki görevle uyuşmayabilir. Sağlam bir değerlendirme için ifadenin hem anlam bağlantısı hem de cümle kuruluşu içindeki yeri birlikte incelenmelidir.

7. Bu parçanın asıl anlatmak istediği aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Anlamca yakın görünen her ifade, cümleyi doğru biçimde tamamlar.
- B) Tamamlama sorularında sezgisel beğeni, dil bilimsel incelemenin yerini alabilir.
- C) Doğru tamamlama için anlam ilişkisiyle cümle kuruluşu birlikte değerlendirilmelidir.
- D) Cümledeki görev, anlam bağlantısından daha önemsiz bir ölçüttür.
- E) Bir ifadenin konuya uygun olması, cümledeki görevini kendiliğinden belirler.

Tamamlama sorularında seçenekler arasında ilk anda akıcı görünen bir ifade öne çıkabilir. Ancak akıcılık, o ifadenin cümledeki eksikliği gerçekten giderdiğini kanıtlamaz. Eksik bölümün anlam akışında üstlendiği görev ve cümlelerin dil bilgisel yapısı incelenmeden verilen karar güvenilir değildir.

8. Bu parçada vurgulanmak istenen aşağıdakilerden hangisidir?

- A) Akıcı görünen ifade, tamamlama sorularında her zaman doğru kabul edilmelidir.
- B) Bir seçeneğin uygunluğu, yalnızca kulağa hoş gelmesine bakılarak belirlenemez.
- C) Dil bilgisel yapı, anlam akışından bağımsız olarak incelenmelidir.
- D) Eksik bölümün görevi, seçeneklerin akıcılığından daha önemsizdir.
- E) Cümleyi tamamlayan ifade, konuya uzak olsa da akıcıysa kullanılabilir.

I. Cümle tamamlama sorularında boş bırakılan bölüm, metnin rastgele eksilmiş bir parçası değildir. II. Çözüm yalnızca kulağa hoş gelen seçeneği denemekle yapılmaz. III. Doğru seçenek, cümlelerin hem anlamını hem de dil bilgisel düzenini tamamlamalıdır. IV. Boşluk cümlelerin başında, ortasında ya da sonunda bulunabilir. V. Boş bırakılan bölüm, anlam akışının ve cümle yapısının zorunlu bir halkasıdır.

9. “Kulağa hoş gelen” ifadesinin de yer aldığı numaralanmış cümlelerin hangisinde yazım yanlışı vardır?

- A) I.
- B) II.
- C) III.
- D) IV.
- E) V.

“Boş bırakılan bölüm, metnin rastgele eksilmiş bir parçası değildir; anlam akışının ve cümle yapısının zorunlu bir halkasıdır.” Bu yaklaşım, tamamlamada yalnızca önceki sözlere bakmanın yetersiz olduğunu gösterir. Çünkü eksik bölüm, hem düşüncenin yönünü hem de cümlelerin kuruluşunu belirleyen bir işleve sahiptir.

10. Bu parçadan aşağıdakilerden hangisine ulaşılabilir?

- A) Eksik bölüm, metnin genel düşüncesinden bağımsız olarak belirlenebilir.
- B) Tamamlama yapılırken yalnızca ses uyumuna dikkat edilmesi yeterlidir.
- C) Eksik kısım, düşünsel bağlantının yanı sıra cümle kuruluşuyla da örtüşmelidir.
- D) Cümlelerin başında bulunan eksiklikler, ortadaki eksikliklerden daha önemlidir.
- E) Bir metindeki eksik bölüm, anlamı değiştirmeyen yardımcı bir ayrıntıdır.

Cevap Anahtarı

1. B

2. C

3. B

4. A

5. B

6. A

7. C

8. B

9. B

10. C

Çözümler

- 1.** İlk iki cümlede anlamın ve kuruluşun birlikte inceleneceği söylenmektedir. Son cümle de kulağa hoş gelen fakat cümleyle uyuşmayan ifadelerin eleneceğini belirtir. B seçeneği bu iki düşüncüyü bağlayarak sonraki cümledeki sonucu hazırlar; A ve E ise değerlendirmeyi tek ölçüte indirger.
- 2.** Cümle tamamlama yalnızca kulağa hoş gelen ifadeyi seçme işleminden ibaret değildir. Anlamın tamamlanması ve dil bilgisel düzenin korunması birlikte aranır. Bu nedenle III. cümlede yöntem tek ölçüte indirgenerek yanlış aktarılmıştır.
- 3.** Parça, boşluğa getirilecek ifadenin hem düşüncüyü sürdürmesi hem de cümle kuruluşuyla uyuşması gerektiğini belirtmektedir. B seçeneği bu iki koşulu birlikte ifade eder. A ve E seçenekleri anlam yakınlığını tek başına yeterli sayarak parçanın özellikle karşı çıktığı yaklaşımı benimser.
- 4.** Cümle, iki koşulun birlikte aranmasını istemektedir: anlamın tamamlanması ve kuruluşla uyum. B, C ve E bu koşullardan birini dışlamakta ya da kendiliğinden gerçekleştirdiğini ileri sürmektedir; D ise yalnızca beğeniye dayalıdır.
- 5.** Parça, başta, ortada ve sonda bulunan eksikliklerin farklı işlevler üstlendiğini; ancak her durumda metnin kuruluşuna katkı sunduğunu anlatmaktadır. A, C ve D bir konumu mutlaklaştırmakta, E ise konum ile anlam arasındaki bağı koparmaktadır.
- 6.** Verilen cümle, anlam uygunluğunu gerekli fakat tek başına yeterli olmayan bir koşul olarak sunmaktadır. A bu iki koşul arasındaki ilişkiyi doğru verir; B, C, D ve E ise koşullardan birini gereksiz sayarak anlamı daraltır veya değiştirir.
- 7.** Parça, anlamca yakınlığın tek başına yeterli olmadığını; cümlenin görevi ve kuruluşunun da incelenmesi gerektiğini vurgulamaktadır. C, parçadaki iki ölçütü birlikte kapsar; A, B ve E tek bir görünüşü yeterli saymaktadır.
- 8.** Parça, akıcılığın tek başına yeterli olmadığını; eksik bölümün anlamdaki görevi ve cümlenin yapısıyla birlikte değerlendirme yapılması gerektiğini vurgular. B bu uyarıyı doğru özetler; A, D ve E akıcılığı gereğinden fazla önemser.
- 9.** “Yalnızca” sözcüğü yanlış yazılmıştır; doğru biçim “yalnızca” olmalıdır. Diğer cümlelerde yazım bakımından bu tür bir yanlışlık bulunmamaktadır.
- 10.** Parça, eksik kısmın düşünce yönüyle birlikte cümlenin kuruluşuna da bağlandığını belirtmektedir. Bu nedenle yalnızca ses veya konum gibi tek bir ölçüte dayanan yaklaşımlar geçerli değildir; A ve E, eksik bölümün bağımsız ya da önemsiz olduğunu savunduğu için yanlıştır.